

**СПЕЦИФИЧНЕ КАТЕГОРИЈЕ ЛИЦА У ВЕЗИ СА ИЗВРШЕЊЕМ
КРИВИЧНОГ ДЈЕЛА РАЗБОЈНИШТВА**

УДК: 343.712.1	DOI: 10.7251/BPGBL1215207V	Стручни рад
----------------	----------------------------	-------------

Младен Вуковић, МА*
Александар Лазић, спец.**

Апстракт: Кривично дело разбојништва као традиционални облик насилних имовинских деликата побуђује пажњу стручне и опште јавности (грађана), како због значаја заштићеног добра (објекта заштите), учесталости и обиља појавних облика испољавања у свакодневном животу, тако и због обима и интензитета проузрокованих последица, односно начина и средстава његовог извршења. Основне карактеристике ових дела су велика друштвена опасност, тешке последице дела, масовност њиховог извршења, бројност извршилаца, групно извршење кривичних дела, велики поврат (рецидив). У раду ће се презентирати, анализирати и проблематизовати специфичне категорије лица у вези са извршењем кривичног дела разбојништва а које се односе на карактеристике самих извршилаца кривичног дела, непосредне сведоке и жртве извршеног кривичног дела разбојништва, као и полицијске службенике које учествују у откривању и доказивању кривичног дела разбојништва.

Кључне ријечи: Разбојништво, категорије, извршиоци, осумњичени, сведок, жртва, полицијски службеници.

УВОД

Кривична дела разбојништва спадају у општи, класични криминалитет, или у тзв. права, природна или атавистичка кривична дела која познају сва људска друштва од најстаријих времена до данашњих дана, углавном на првом месту, посебно када се ради о заштити личних и имовинских добара и вредности. Друштвена опасност извршених

* *Мастер правник из области правних наука, Висока школа унутрашњих послова, Универзитет у Бањој Луци; email: mladen_vukovic1983@yahoo.com.*

** *Специјалиста менаџер безбједности, Министарство унутрашњих послова Републике Српске, Управа за полицијско образовање, Одјељење за стручно усавршавање; email: aleksandarlazic78@gmail.com.*

кривичних дела разбојништва у основном и квалификованим облицима уопште састоји се у томе што се њима напада, с једне стране, имовина другог физичког и правног лица, чиме се наноси имовинска штета, а с друге стране, повређује се слобода човека у погледу располагања својом имовином, односно телесни (физички) интегритет, па и живот нападнутог лица као највеће добро у друштву у целини и сваког појединца посебно. Ипак, њихова друштвена опасност није опредељена једино тиме. Поједини феноменолошки облици испољених разбојништава – посебно у последње време – која карактерише масовно насиље и непотребне људске жртве, због својих посебних карактеристика (број, средство, начин, место), умногоме утичу на висок степен друштвене опасности ових кривичних дела. Кривично дело разбојништва у односу на остала имовинска кривична дела има поједине специфичности које се односи на сам чин извршења, личност извршиоца, сведоке и жртве кривичног дела као и полицијске службенике које раде на расветљавању кривичног дела разбојништва, а које ће бити обухваћене у овом раду.

ИЗВРШИОЦИ КРИВИЧНОГ ДЕЛА РАЗБОЈНИШТВА

Према анализи извршених кривичних дела, на простору Босне и Херцеговине и Републике Српске, може се закључити да су разбојници најчешће мушкарци млађе животне доби, старости између двадесет и тридесет година. Они старији извршиоци су испрофилисани разбојници још у младости. Најчешће су у питању грубе, примитивне особе, без школске спреме или са ниским степеном образовања, те са веома израженим култом насиља (Бановић, 2009: 147). Ретко показују просечну интелигенцију, јер је разбојништво примитивни атавистички деликт при којем више до изражаја долазе груба сила и дрскост него интелигенција и храброст. Разбојници се регрутују из кругова социопата који своју криминалну каријеру почињу као извршиоци насилничких деликата (Бошковић, 2006: 178). Алкохол и дроге, код разбојништва играју значајну улогу стимулативног фактора, а код жртве је битан виктимолошки моменат (Шипрага и Алексић, 1986: 246). Знатан проценат разбојника регрутује се из категорије наркомана и асоцијалних личности. У савременој криминалистици се указује на видљиву разлику између структуре личности провалника и разбојника (Благојевић, 2013: 190). Приликом проваљивања у станове провалник настоји да избегне било какву конфронтацију са оштећеним. Па чак и уколико учинилац предузме насиље према оштећеном, као у случајевима разбојничких крађа, то је најчешће последица панике у којој се извршилац нашао приликом извршења кривичног дела. Насиље проистиче из његове жеље да побегне,

да не буде ухваћен и откривен. Провалници који на извршење крађе иду наоружани, поседују тенденцију ка трансформисању у разбојнике. За разлику од провалних и разбојничких крађа, насиље је кључни елемент при извршењу разбојништава (Игњатовић, 2002: 103). Разбојник насиљем постиже ефекат изненађења, остварује брзу контролу над жртвом како би за што краће време дошао до драгоцености и ограничио каснију могућност препознавања. Многобројни докази, али и научна истраживања указују на то да разбојници уживају у патњама жртве, доминацији над њеним животом и судбином (Водинелић, 1984: 288). Циљ њихове криминалне агресије није само, чак у појединим случајевима ни доминантно, прибављање имовинске користи, већ управо насиље према жртви. Многобројни случајеви разбојништава (КЗ РС, чл. 233), у којима је жртва мучена и на крају убијана због неколико стотина марака или евра то несумњиво доказују. Општа карактеристика разбојника, као извршилаца насилних деликата, јесте да су то иритабилне, инфериорне особе са сталним осећајем тескобе. Њихово незадовољство прераста у насиље као доминантну црту. Емоционално су незрели и неуротични. Међу вршњацима доминирају и истичу се као динамичне и нестрпљиве особе које су у сталном конфликту, те не трпе ауторитете. Имовинска делинквенција је настарији и најраспрострањенији облик криминалног понашања, који се у животу извршиоца веома рано испољава, дуго траје и води у тзв. специјални рецидивизам. Криминолошка и психијатријска испитивања личности починилаца имовинских деликата откривају да они углавном потичу из поремећених, дезинтегрисаних и алкохолу склоних породица. Њихови родитељи, најчешће, показују исте социјалнопатолошке склоности, а неретко су и саучесници или подстрекачи у кривичним делима. Таква деца, живећи и одрастајући у дисфункционалној породици, прихватају асоцијалне поступке родитеља, те и сама почињу испољавати знаке поремећеног понашања и васпитне запуштености. Имовински делинквенти се углавном регрутују из категорија особа са поремећајима личности, и то поремећаја психопатског и неуротског типа. Већ као млађа пунољетна лица имају богато криминално-насилничко искуство, док је већина прошла кроз васпитне установе и малолетничке затворе. Одрасли имовински делинквенти показују емоционалну неусклађеност и безосећајност, уз присуство параноидних и агресивних тенденција и деструктивних пулсија. Склони су да властите неуспехе приписују другима, немају радне навике, поседују низак праг осетљивости на стресове. Показују упорност у вршењу насилничких имовинских деликата – разбојништава, па тако развијају, како је већ раније наведено, тзв. специјални рецидивизам. Он има велики криминогени значај јер упућује на присуство значајног квантума тзв. криминалитетне воље код починиоца. Такве личности поседују скромне могућности у погледу лечења и социјалне рехабилитације (Ковачевић,

2000: 58). Посебну категорију извршилаца разбојништава чине малолетна лица тј. починиоци кривичних дела од 14 година па до навршених 18 година живота. Осим законских заштита које ужива ова категорија разбојника, штите их и многи подзаконски акти и прописи, управо због обазривости у поступању са овом специфичном категоријом (Јовашевић, 2002: 123). Како свако животно доба човека карактеришу посебна биолошка, психичка и социјална обележја, тако и малолетнике карактеришу бурне промене како у телесном – физичком смислу, тако и у менталном – психолошком. У потрази за властитим идентитетом и сврхом постојања у друштву млади имају изричито изражене емоције и нагоне чије испољавање неретко измиче свесној контроли. Код малолетника у адолесцентном добу карактеристична је емоционална лабилност која покреће импулсивно и агресивно понашање. Малолетници „желе све и желе то одмах!“, па неретко чине импулсивна кривична дела разбојништва из баналних мотива, као нпр. – у недостатку новца да купе девојци поклон за рођендан или да са друштвом оду у град у провод и сл. изврше разбојништво у кладионици, у апотеци... Они врше кривична дела најчешће у групама од два до четири извршиоца, наоружани су пиштољима, боксерима, палицама, ножевима а наведена дела чине изузетно окрутно и брутално испољавајући агресију над жтрвама без икаквог повода или потребе. Малолетни извршиоци кривичних дела разбојништава партиципирају у укупном броју разбојништава извршених на простору Босне и Херцеговине у високом проценту између 10% и 20%, што је поразан податак за целокупно друштво. Разлози су многобројани, а најчешћи разлог је управо дисфункционална породица, где се формирају навике и модели понашања. Затим су ту вршњачке скупине, али и лош систем образовања. Нажалост, пратећи статистичке извештаје, видимо да је број малолетних извршилаца у порасту и таква тенденција се неће моћи спречити без адекватних мера опште али и специјалне (усмерене на циљану групу) превенције, али и репресије над појединцима – малолетним извршиоцима кривичних дела имовинског насилничког криминалитета. Неизоставна категорија извршилаца разбојништава је категорија рецидивиста (повратника вршењу кривичних дела). Код насилничког криминалитета рецидивизам је последица, пре свега професионалне оријентације и користољубиве склоности али и психопатолошке структуре личности (Водинелић, 1990: 186). Код рецидивизма доминирају субјективни фактори (личност рецидивисте), док социјални фактори имају секундарну улогу. Када су у питању разбојништва, највећи број рецидивиста долази из категорије антисоцијалних личности (Игњатовић, 2002: 152). Они имају јасно изражене негативне ставове и навике. На формирање личности рецидивиста утицали су изразито неповољни породични услови, те социјални миље у којем је поникао извршилац – рецидивиста. Они

разбојништва сада врше пуно софистицираније, организованије него претходни пут, а криминалистичка обрада лица, уз сарадњу извршиоца и евентуално признање је практично немогућа. У укупном броју кривичних дела разбојништва извршених у Босни и Херцеговини, они партиципирају у процентима између 35% до чак 50%, што је изузетно висок ниво, на шта релевантне институције, од полиције преко тужилаштва и судова до законодавне власти, морају да обрате посебну пажњу. Највише је рецидивиста мушкараца у животној доби од 18 до 30 година. Разлози за висок степен рецидива у разбојништвима јесу многобројни, али неки од њих су свакако изречене благе затворске казне (испод законског минимума), брз начин доласка до новца, тешко доказиво дело, прилично га је једноставно извршити и без потребних посебних алата и вештина, као што је то случај код нпр. сајбер криминалитета, тешких крађа – крађа возила и сл., слабе или непостојеће мере ресоцијализације, лоша криминална политика, непостојање мера укључивања лица у свакодневни живот и нормализације животних прилика (запослење, стамбено питање и слично).

ЖРТВЕ КРИВИЧНОГ ДЕЛА РАЗБОЈНИШТВА СВЕДОК-ОШТЕЂЕНИ И СВЕДОЦИ

Деликт насилничког криминалитета – разбојништва, као физичка појава која се манифестује у стварном свету, за последицу свакако има одређену психичку или физичку трауму на жртви кривичног дела тј. на оштећеном. Како нема кривичног дела разбојништва без лица од којег би се уз употребу или претњу употребом силе одузела вредност, било посредно или непосредно, тако и свако разбојништво, или покушај разбојништва, оставља одређене психичке последице на сведоке деликта. Најчешће су у питању психички шокови праћени стресом и траумом која се може касније манифестовати и нервозом, несаницом, душевним немиром, а код рањивијих (вулнерабилних) личности и трајним душевним обољењима (Ковачевић, 2000: 64). Иако већина разбојништва траје веома кратко, свега неколико минута, жртве и сведоци насиља још дуго се „боре“ са тим догађајима. Након деликта, они поново психички – сећањем и репродуковањем околности и описа кривичног дела полицији (на лицу места, а касније и током давања званичне изјаве) пролазе трауматско искуство, на тај начин често озбиљно нарушавајући своје здравље (нагли пораст крвног притиска, убрзани откуцаји срца, скок нивоа шећера у крви и сл.). То се веома често понавља и током саме истраге, нпр. током препознавања лица, фотографије, оружја, предмета, или током реконструкције догађаја, а

нарочито током суђења, када је оштећени заједно у истој просторији на само неколико метара од извршиоца стресног деликта (Бошковић и Матијевић, 2007: 247). Управо тај претрпљени шок и страх онемогућава правилну перцепцију догађаја или његовог дела и елемената, тако да су описи добијени од стране оштећених често контрадикторни са чињеничним стањем утврђеним на лицу места (нпр. видео надзором), а огледају се најчешће у преувеличавању – од броја и висине извршилаца, величине ватреног оружја, до погрешне перцепције одеће и боја. У пракси су чести случајеви да жртва разбојништва, након деликта, доживи лакши облик депресије и апатије, а нису реткост ни откази на радна места на којима је жртва била изложена овом виду насиља. Особа која је оштећена кривичним делом налази се у посебној психолошкој ситуацији у односу према начину извршења и последицама кривичног дела, према својој социјалној околини, према учиниоцу кривичног дела и према самом себи. Лично је заинтересована за резултат поступка и у већини случајева спремна на сарадњу и давање обавештења. Због тога, оштећеном треба посветити нарочиту пажњу у информативном разговору када пријављује и/или описује кривично дело и износи релевантне чињенице о околностима и току кривичног дела којим је оштећен. Оштећеном лицу треба постављати прецизна и јасна питања о значајним елементима догађаја, при томе пазећи да се не постављају сугестибилна питања ради утврђивања релевантних чињеница, а нарочито о начину извршења, мотивима, употребљеним средствима, месту и времену извршења (Бошковић и Матијевић, 2007: 286). Као што је већ наведено, оштећена лица су склона претеривању, несвесном извртању чињеница, неоснованом сумњичењу, зависно од тога какво дело се догодило, а нарочито када се ради о материјалној штети. Сазнања добро запримљена и задокументована кроз разне форме писмена (службену забелешку, записник или криминалистичко обавештајни извештај тзв. „4X4“) јесу даљи основ и оријентација у трагању за непознатим извршиоцима. Због тога не треба поступати бирократски и површно, већ треба бити у чешћем контакту с оштећеним ради евентуалне допуне новим подацима и сазнањима. Исказ сведока-грађанина о чињеницама у вези с кривичним делом једно је од значајнијих доказних средстава у кривичном поступку (ЗКП чл. 146). Без саслушања сведока тешко се може провести истрага, утврдити чињенично стање и провести главна расправа на суду. Вредност исказа сведока зависи од значајности чињеница о којима се даје исказ и о врсти поступка у којем се исказ даје, као и о значењу тог поступка за права и интересе грађана (Милић, 2004: 75). Код сведока кривичних дела разбојништва који нису директно оштећени извршеним деликтом (клијенти банке који су се затекли у просторијама у време разбојништва, грађани затечени на улици и сл.) такође постоје одређени стресогени фактори који утичу на њихову, пре свега сарадњу с истражним органима.

Код њих најчешће преовладава страх од одмазде извршилаца у случају ако саопште све познате детаље или ако некога или нешто препознају или укажу на неку битну чињеницу која би помогла и олакшала истрагу и откривање извршилаца. Такође код једног броја сведока присутна је индолентност, тј. незаинтересованост за догађај, те жеља да се што пре врате својој свакодневици, уз констатацију да се “то” њима не може десити, да их не интересују “туђа посла” итд. Не сме се изоставити нити претпоставка да су неки од сведока и застрашени од стране извршилаца или њихових помагача. Без обзира на то да ли се ради о сведоку-оштећеном или сведоку-грађанину, полицијски службеници су дужни с њима веома обазриво поступати те њихов изказ опрезно ценити у погледу веродостојности из више разлога. Први разлог је раније наведена стресогена ситуација у којој је немогуће правилно и реално опажати детаље али и целокупни догађај. Затим су ту разни раније наведени мотиви страха, незаинтересованости и слично, док посебно место има лажно пријављивање кривичног дела тзв. “фингирање разбојништва” – да ли целог догађаја (када се разбојништво није уопште ни догодило) или његовог дела (приказивања веће материјалне штете од стварне). С обзиром на чињеницу да се разбојништво релативно често фингира, криминалистички инспектор – оперативни радник мора да постави питање: да ли то разбојништво користи или може да користи оштећеном? Потврдан одговор обавезује на планирање и проверавање верзије о фингирању догађаја. Фингирана разбојништва откривају се проналажењем контрадикција и нелогичности у чињеничном стању – тзв. негативне чињенице. С тим циљем уочавају се грешке логичке, техничке и психолошке природе које су настале приликом фингирања. (Водинелић, 1984: 97).

ПОЛИЦИЈСКИ СЛУЖБЕНИЦИ КОЈИ РАДЕ НА РАСВЕТЉАВАЊУ КРИВИЧНОГ ДЕЛА РАЗБОЈНИШТВА

Извршавање комплексних полицијских задатака захтева, пре свега, квалитетну обученост али и велику пожртвованост полицијских службеника, нарочито оних који раде на специфичним линијама рада, попут линија рада за превенцију и сузбијање кривичних дела разбојништава (Ђорђевић, 2002: 58). Као што је више пута наведено, разбојништва карактерише висок степен насиља, честа употреба ватреног оружја, организованост извршилаца, тешкоћа доказивања, а пре свега карактеристични су сами извршиоци разбојништава, који су махом насилници, агресивци спремни на претње и нападе на полицијске службенике. Управо због тога, полицијски службеник

који ради на расветљавању ове врсте деликата треба да има одређене особине – квалитете које мора да испољи у професионалном раду и поступању. Полицијски службеник који ради на спречавању и сузбијању разбојништава, поред вишегодишњег искуства и одличних резултата на превенцији и сузбијању насилничког криминалитета, треба да има адекватну стручну спрему, по могућности завршен одговарајући (из струке) факултет. Ово је потребно из више разлога, а осим квалификације и стручности коју му пружа факултет, криминалистички инспектор мора да поседује и опште знање и образованост, јер током обављања послова и задатака сусреће се с разним профилима образованих и необразованих лица којима треба да се прилагоди и на интелектуалном нивоу. Такође треба да показује висок ниво културе у понашању, добру општу информисаност и познавање актуелних прилика, одлично познавање специфичних вештина попут вожње разних превозних средстава, руковања оружјем, нарочито ватреним, владања борилачким и другим корисним вештинама, познавања рада с информационим технологијама, изузетног познавања законских и подзаконских прописа, те треба стално да прати и усавршава наведене вештине. Нарочито је важно да криминалистички инспектор – оперативни радник познаје територију и безбедносно интересантна лица. То је један од пресудних услова за формирање доброг оперативца који ради на разбојништвима. Управо из тог широког круга лица ангажују се сарадници, оперативне везе и информатори, који чине значајан извор корисних информација приликом расветљавања и доказивања кривичних дела разбојништава по непознатом извршиоцу. Оперативац мора стално да зна, када су у питању криминогена лица, ко се с ким дружи, ко набавља коју робу и предмете, ко је у завади с ким, где таква лица излазе, где бораве (тзв. “штекови”), где одлазе ван града и ко њима долази у град и сл. Само на тај начин може се успешно борити с изазовима које носе разбојништва, а таквих изазова је много. Такође је битно да полицијски службеник који ради на сузбијању разбојништава поседује позитивне психо-физичке особине које карактеришу здрав разум који је предуслов за квалитетно логичко размишљање, моћ расуђивања, запажања, закључивања и сл. Важна карактеристика мора да буде отпорност на стрес којем су ови радници константно изложени (увиђаји у било које доба дана и ноћи, потере, заседе, блокаде, рације, лишења слободе најопаснијих криминалаца, пружање прве помоћи оштећеним и сл.), а управо ова отпорност је услов за исправну процену ситуације и правовремено – ефикасно реаговање. Ту су и особине попут одлучности, неустрашивости, марљивости, упорности, доследности. Полицијски службеник мора да има изражене и моралне особине тј. особине поштеног човека и примереног грађанина. То значи да мора бити неподмитљив, непристрасан, аполитичан, хуман, одговоран, уредан, те да поседује и друге позитивне карактеристике.

Због сложености ових деликата те честог пружања отпора извршилаца, полицијски службеници раде у тимовима, при чему неодговорност само једног члана тима може да угрози комплетну истрагу и да доведе до неоткривања непознатог извршиоца. Самим тим, потребно је нагласити значај тимског рада, у којем сви у потпуности, без изузетка, извршавају поверене задатке.

ЗАКЉУЧАК

Кривична дела разбојништва као традиционални облици насилних имовинских деликата поседују одређене специфичности које се односе на извршиоце кривичних дела, саме жртве и сведоке извршења, као и на полицијске службенике који раде на откривању кривичног дела разбојништва. Анализом предмета извршених кривичних дела разбојништва долази се до закључака да су извршиоци кривичних дела разбојници најчешће мушкарци млађе животне доби, старости између двадесет и тридесет година, те да се ради о грубим и примитивним особама, без школске спреме или са ниским степеном образовања, те са веома израженим поштовањем култа насиља. Код извршиоца кривичних дела разбојништва је веома изражен рецидивизам односно склоност понављању вршења кривичних дела након одслужене затворске казне. Разлози за висок степен рецидива у разбојништвима су многобројни, али неки од њих су свакако изречене благе затворске казне (испод законског минимума), брз начин доласка до новца, тешко доказиво дело, слабе или непостојеће мере ресоцијализације, лоша криминална политика. Даљом анализом предмета кривичних дела разбојништва долази се до закључака да се жртве кривичног дела (сведок-оштећени) разбојништва налазе у посебној психолошкој ситуацији у односу према начину извршења и последицама кривичног дела, према својој социјалној околини, према учиниоцу кривичног дела и према самом себи. Лично су заинтересовани за резултат поступка и у већини случајева спремни на сарадњу и давање обавештења. Код лица која нису директно погођена извршењем кривичног дела односно код сведока преовладава страх од одмазде извршилаца у случају ако саопште све познате детаље или ако некога или нешто препознају или укажу на неку битну чињеницу која би помогла и олакшала истрагу и откривање извршилаца. Такође код једног броја сведока је изражена индолентност, тј. незаинтересованост за догађај, те жеља да се што пре врате својој свакодневици, уз констатацију да се то њима не може десити, да их не интересују “туђа посла” итд. Полицијски службеници који раде на откривању и доказивању кривичних дела разбојништва су веома изложени стесогеним факторима који проистичу

из извршења самог кривичног дела, конфронтације са извршиоцима, као и самог оперативног рада који се предузима у току расветљавања кривичног дела. Поред тога што мора да поседује све моралне особине, физичке и психичке предиспозиције, искусни оперативац мора да буде способан да од ситне индиције направи озбиљну истрагу, те да истраје у откривању кривичног дела. Увек треба да се води крилатицом: "Не постоји савршен злочин, већ само несавршена истрага". То се постиже уз континуирану едукацију и стално усавршавање полицијских службеника који раде на расветљавању кривичног дела разбојништва, те кроз проактивне заједничке истраге, а све у циљу ефикаснијег сузбијања и успешнијег откривања кривичних дела разбојништва.

ЛИТЕРАТУРА

- Бановић, Б.(2009). *Деликти насиља, Кривично-правни и криминолошки аспект; Криминалистичко-криминолошки аспекти кривичног дела разбојништва*. Београд: Институт за криминолошка и социолошка истраживања.
- Бошковић, М., (2006). *Криминологија*. Нови Сад: Правни факултет.
- Бошковић, М., Матијевић, М. (2007). *Криминалистика оператива*. Бања Лука: ВШУП.
- Благојевић, Г., (2013). *Кривична дјела разбојништва у теорији и пракси, Криминалистичко-правни-безбједносни аспекти*. Бања Лука: Факултет безбједности у Бањој Луци.
- Водинелић, В., (1984). *Криминалистика*. Београд: Савремена администрација.
- Водинелић, В., (1990). *Криминалистика*. Загреб.
- Ђорђевић, Ђ., (2002). *Кривично дело разбојништва и улога полиције у његовој превенцији: Место и улога полиције у превенцији криминалитета*. Београд: Полицијска академија.
- Ковачевић, Р., (2000). *Форензичка психијатрија*. Београд: Правни факултет – Центар за публикације.
- Игњатовић, Ђ., (2002). *Криминалистички аспекти деликата насиља, Деликти насиља*. Београд: Институт за криминолошка и социолошка истраживања.
- Јовашевић, Д., (2002). *Лексикон кривичног права*. Београд.
- Милић, А., (2004). *Стрес – стилови реаговања људи у стресним ситуацијама*. Бања Лука.
- Шипрага Ј., Алексић Ж., (1986). *Криминалистичка методика*. Београд: Савремена администрација.
- Кривични закон РС – КЗ РС, *Службени гласник РС*, бр. 49/03, 108/04,

37/06, 70/06, 73/10.

Закон о кривичном поступку РС – ЗКП РС, *Службени гласник РС*, бр. 53/12.

SPECIFIC CATEGORIES OF PERSONS IN CONNECTION WITH THE EXECUTION TORT ROBBERY

Mladen Vuković, MA*
Aleksandar Lazić, spec.**

Abstract: The crime of robbery as a traditional form of violent offenses against property triggers the professional and general public (citizens), due to the importance of the protected object (the object of protection), the frequency and abundance of forms of expression in everyday life, and because of the scale and intensity of the consequences, and ways and the means of its execution. The basic characteristics of these works are great social danger, severe consequences of the crime, the mass of their execution, the number of perpetrators, a group execution of crimes, a great return (relapse). The paper will be presented, analyzed and problematized specific categories of persons in connection with the execution of the crime of robbery which refer to the characteristics of the perpetrator, witnesses and victims of immediate execution of robbery as well as the police officers involved in the discovery and proof of the crime of robbery.

Key words: Robbery, categories, perpetrators, suspects, witnesses, victims, police officers.

---

* *Master lawyer in the field of Law, Police College, University of Banja Luka; email: mladen_vukovic1983@yahoo.com.*

** *Aleksandar Lazić, a specialist manager of Security, the Ministry of Internal Affairs of the Republic of Serbian, Directorate for Police Education, Department for Professional Development; email: aleksandarlazic78@gmail.com*